CENTRUM FÖR RÄTTVISA

Stockholm den 24 september 2019

Göteborgs tingsrätt
Avdelning 3
404 83 Göteborg

Mål nr T 9131-19, Bill Persson ./. Partille kommun angående skadestånd

Tingsrätten har förelagt Bill Persson att yttra sig över Partille kommuns svaromål (aktbilaga 23). Med anledning av detta får han anföra följande.

1. INLEDNING

1.1 Bill Persson uppfattar sakomständigheterna i målet som i huvudsak ostridiga. Frågorna i målet är därför främst av rättslig karaktär.

1.2 Bill Persson har uppfattat att kommunen i huvudsak har tre invändningar mot hans talan. För det första har uttaget av gatukostnader haft laglig grund. För det andra har kommunens åtgärder medfört nytta för Bill Persson och gatukostnadsuttaget har varit proportionerligt. För det tredje har Bill Persson haft möjlighet att väcka talan i mark- och miljödomstol om jämkning av betalningsskyldigheten eller betalningsvillkoren.

1.3 Bill Persson bemöter i det följande dessa tre invändningar.

Centrum för rättvisa
Skeppsbron 20
Box 2215
103 15 Stockholm
Tel. 08-693 03 80
Fax 08-693 03 89
www.centrumforrattvisa.se
Org. nr 802412-1215
Bankgiro 900-1538
Plusgiro 90 01 53-8

2. ANGÅENDE FRÅGAN OM LAGSTÖD FÖR GATUKOSTNADSUTTAGET

2.1 Kommunen ägnar en betydande del av svaromålet åt att beskriva lagregleringen på gatukostnadsområdet och de regler och föreskrifter som kommunen stödjer sitt uttag av gatukostnader på.

2.2 Med anledning av detta får Bill Persson förtydliga att han varken påstår att reglerna om gatukostnader i sig är oförenliga med egendomsskyddet i regeringsformen och Europakonventionen eller att kommunens uttag av gatukostnader på annat sätt har saknat rättsligt stöd.

2.3 Bill Perssons uppfattning är dock att de bestämmelser i äldre plan- och bygglagen (1987:10) som har möjliggjort gatukostnadsuttaget måste tillämpas på ett sätt som gör att gatukostnadsuttaget är förenligt med egendomsskyddet i 2 kap. 15 § första stycket regeringsformen och artikel 1 första tilläggsprotokollet till Europakonventionen.

2.4 Av 2 kap. 15 § första stycket regeringsformen och artikel 1 första tilläggsprotokollet till Europakonventionen följer bl.a. att alla äganderättsinskränkningar måste uppfylla kravet på proportionalitet. Det som Bill Persson gör gällande i det här målet är att kommunen i hans fall har tillämpat reglerna om gatukostnader på ett sätt som medfört en oskälig börda för honom och att kravet på proportionalitet därmed inte är uppfyllt.

3. ANGÅENDE FRÅGORNA OM NYTTA OCH PROPORTIONALITET

3.1 Kommunen anför att Bill Perssons fastighet har fått nytta av utbyggnaden av de anläggningar som kommunen har iordningställt och att gatukostnadsuttaget därför har varit proportionerligt.

3.2 Bill Persson vill påpeka att han i det här målet inte har invänt mot den del av gatukostnaden som avser den befintliga fastighetsindelningen. Bill Perssons yrkande om ersättning avser endast den del av gatukostnaderna som hänför sig till de tre orealiserade byggrätterna.

3.3 Som framgår av kommunens brev till Bill Persson den 7 december 2017 har kommunen beslutat att han ska betala gatukostnader för ”sammanlagt fyra möjliga fastigheter som kan bildas i enlighet med detaljplanen” (aktbilaga 21). Kommunen förpliktade Bill Persson att betala gatukostnader på sammanlagt 793 961 kronor, varav 187 397 kronor avsåg hans befintliga fastighet Hultet 1:6 och 606 564 kronor avsåg de tre ”möjliga fastigheter” som kommunen menar kan bildas genom att Bill Persson styckar av sin tomt.

3.4 Bill Persson godtar att han har fått viss omedelbar nytta av den förbättrade infrastrukturen i området. Han bestrider dock att denna omedelbara nytta överstiger det belopp som kommunen har debiterat för hans befintliga fastighet, dvs. 187 397 kronor. Bill Perssons uppfattning är att kommunens beslut att ta betalt för sammanlagt fyra fastigheter, trots att det bara finns en fastighet, medför en oskälig börda för en privat fastighetsägare som inte har för avsikt att stycka av och exploatera sin mark.

3.5 För att respektera proportionalitetsprincipen borde kommunen i vart fall ha avvaktat med att begära betalning för de gatukostnader som avser de tre potentiella fastigheterna till dess att de rent faktiskt har styckats av och byggrätterna realiserats.

4. ANGÅENDE PÅSTÅENDET ATT BILL PERSSON HAR HAFT MÖJLIGHET ATT VÄCKA TALAN HOS MARK- OCH MILJÖDOMSTOL

4.1 Kommunen invänder att Bill Persson inte har ”använt sig av de möjligheter som står till buds för att få betalningsskyldigheten eller betalningsvillkoren prövade enligt PBL” och att han därmed inte har ”uttömt existerande rättsmedel enligt gällande speciallagstiftning som syftar till att hantera de invändningar som Bill Persson nu istället gör gällande i tingsrätt”. Kommunen hänvisar i detta avseende till bestämmelserna i 6 kap. 33 och 37 §§ plan- och bygglagen (2010:900) samt till forumbestämmelsen i 15 kap. 10 § samma lag.

4.2 Det vitsordas i och för sig att Bill Persson inte har väckt talan om jämkning enligt dessa bestämmelser. Bill Persson är dock osäker på vilken betydelse som kommunen anser att detta förhållande ska tillmätas i det här fallet.

4.3 Kommunens invändning skulle kunna uppfattas som en foruminvändning, en invändning om att effektiva rättsmedel inte har uttömts enligt artikel 35 i Europakonventionen eller som en invändning om att Bill Persson inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att begränsa sin skada.

4.4 Bill Persson har, för det första, inte uppfattat det som att kommunen påstår att tingsrätten är obehörig att pröva målet och att

det föreligger ett rättegångshinder. Att tingsrätten är behörig att pröva målet följer av att grunden för käromålet är ett påstående om att kommunen har ådragit sig ett utomobligatoriskt skadeståndsansvar.

4.5 För det andra kan Bill Persson konstatera att det inte finns något krav enligt svensk rätt på att vissa rättsmedel ska uttömmas innan en skadeståndstalan kan föras i allmän domstol om överträdelser av Europakonventionen. Frågan om Bill Persson har uttömt inhemska rättsmedel i den mening som avses i artikel 35 i Europakonventionen för att ha klagorätt till Europadomstolen saknar relevans i det här målet.

4.6 För det tredje skulle kommunens invändning kunna uppfattas som en materiell invändning om att Bill Persson inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att begränsa sin skada. I det här fallet har skadan fullbordats genom att Bill Persson erlade betalning i enlighet med kommunens faktura.

4.7 Bill Perssons uppfattning är att han har vidtagit tillräckliga åtgärder för att begränsa sin skada:

a) Bill Persson har överklagat såväl den bakomliggande detaljplanen som beslutet om fördelning av gatukostnaderna mellan fastighetsägarna i området.

b) Bill Persson har den 13 november 2017 i ett brev till kommunen anfört att hans uppfattning är att kommunens debitering av gatukostnader för nya och orealiserade byggrätter kan innebära ett oproportionerligt ingrepp i hans egendomsskydd (se bilaga 1).

c) Bill Persson har under bestridande betalat kommunens faktura för att undvika dröjsmålsränta som hade kunnat medföra ytterligare skada för honom (se s. 1 i aktbilaga 7).

4.8 När det gäller frågan om vilka skadebegränsande åtgärder som Bill Persson kunde ha vidtagit vill han framhålla att han under alla förhållanden inte hade kunnat begränsa sin skada på det sätt som kommunen anvisar.

4.9 Vad först gäller en talan enligt 6 kap. 33 § plan- och bygglagen tar den inte sikte på vad Bill Persson här gör gällande, utan avser fall där kostnaden för anläggandet eller förbättringarna av gatorna etc. blivit oskäligt hög eller avser onormala åtgärder.

4.10 Vidare förutsätter jämkning enligt 6 kap. 36 och 37 §§ plan- och bygglagen att betalningsskyldigheten är betungande för fastighetsägaren med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft eller andra omständigheter. I ett brev den 19 oktober 2017 (aktbilaga 20) informerade kommunen Bill Persson att den inte ansåg att det var aktuellt med jämkning av gatukostnaden i hans fall.

Som ovan,

Alexandra Loyd

Alexander Ottosson